

РЕШЕНИЕ

№ 695

гр. Русе, 16.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – РУСЕ, XI ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на трети май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Тихомира Г. Казасова

при участието на секретаря Станка Ст. И.
като разгледа докладваното от Тихомира Г. Казасова Гражданско дело № 20224520105855 по описа за 2022 година

И. Т. И. и Я. Т. Н. твърдят, че са наследници на Т.И. Н., починал на 08.11.2011г.

На 02.05.2021г. починала С.Т.Б. – майка на наследодателя, баба на ищите. Нейни наследници по закон били: З. И. Н. – дъщеря и Т.И. Н. – син, наследен от децата си И. И. и Я. Н..

С.Б. оставила саморъчно завещание, обявено на 18.08.2021г. от нотариус А.Ф., съгласно което се разпоредила в полза на З. И. Н. със следните имоти:

- самостоятелен обект в сграда с идентификатор **** по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със Заповед №РД-18-18/16.05.2007г. на ИД на АК, в гр.Русе, *****, реална част по правилата на етажната собственост, разположена на първия етаж от еднофамилна жилищна сграда с идентификатор ****, брой нива на обекта – 1, със застроена площ 25.20 кв.м., състоящ се от две стаи и антре, при съседни самостоятелни обекти в сградата: на същия етаж - ****.2; под обекта – няма, над обекта – няма, заедно с избено помещение с площ 10 кв.м. с отделен вход, заедно с 157.75/576 идеални части от дворното място, в което е разположена сградата, представляващо поземлен имот с идентификатор ****, с адрес: гр.Русе, **** с площ 594 кв.м., съгласно скица и 576 кв.м., съгласно нотариален акт, номер по предходен план – 2340, квартал 779, при съседи: ***, ***, ***, ***, ***,

- земеделска земя (нива) в землището на село ****, община ***, област Русе, местност „****“, представляващо поземлен имот с идентификатор ***, с площ 13002 кв.м., номер по предходен план ***, при граници: ****, *** ***, ***, **** ***,

- земеделска земя (нива) в землището на село ****, община ***, област Русе, местност „****“, представляващо поземлен имот с идентификатор ***, с площ 27956 кв.м.,

номер по предходен план ***, при граници: ***, ***, ***, ***, ***, ***, ***, ***, ***, ***,

- земеделска земя (нива) в землището на село ****, община ***, област Русе, местност „****“, представляващо поземлен имот с идентификатор ***, с площ 8202 кв.м., номер по предходен план ***, при граници: ***, ***, ***, ***,

Считат, че със завещателното разпореждане е накрънена запазената им част от наследството. Твърдят, че не им е известно наследодателят да е притежавал и друго имущество.

Молят съда да постанови решение, с което на основание чл.30 ЗН да намали завещателно разпореждане на С.Т.Б., б.ж. на гр.Русе, починала на 02.05.2021г., вписано под ***, том 6, вх.рег. №***/03.10.2021г. в СП – Русе, извършеното на 04.05.2018г. в полза на З. И. Н., ЕГН **** до размера, необходим за допълване запазената част на И. Т. И., ЕГН **** и Я. Т. Н., ЕГН ****.

В срока от чл.131 от ГПК З. И. Н. – ответник по иска, е депозирала отговор на исковата молба, в който излага доводи досежно неоснователността на ищцовите претенции.

Твърди, че никой от ищите не е ползвал наследственото имущество, не се е грижил за него и не е заплащал дължимите местни данъци и такси. Единствено ответницата полагала грижи за имотите, предмет на завещателното разпореждане и извършила подобрения в тях.

Поддържа, че е владяла имотите повече от 10 години, сключвала арендни договори за земеделските земи, заплащала дължимите данъци.

През 2012г. ищцата направила отказ от наследството на баща си, поради което З. Н. счита, че се е лишила от възможността да получи дял от наследството на своята баба.

Моли съда да отхвърли претенциите като неоснователни.

Съдът, съобразявайки становищата на страните, събраните по делото доказателства по вътрешно убеждение и приложимия закон, прие за установено от фактическа страна, следното:

През 1998г. К.П.К. и К.П.К. продали на С.Т.Б.: 157.75/576 идеални части от дворно място, цялото с площ 576 кв.м. в гр.Русе, ****, заедно с част от едноетажна жилищна сграда в западната част на двора, само вътрешната реална част по правилата на етажната собственост, състояща се от две стаи и антре, над маза, с отделен вход, самостоятелно жилище в северозападната част на двора, застроено върху 12 кв.м.

На 04.05.2018г. С.Т.Б. изготвила саморъчно завещание в полза на З. И. Н. чрез което се разпоредила със следните имоти:

- самостоятелен обект в сграда с идентификатор **** по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със Заповед №РД-18-18/16.05.2007г. на ИД на АК, в гр.Русе, ****, реална част по правилата на етажната собственост, разположена на първия етаж от еднофамилна жилищна сграда с идентификатор ****, брой нива на обекта – 1, със застроена площ 25.20 кв.м., състоящ се от две стаи и антре, при съседни самостоятелни обекти в сградата: на същия етаж - ****.2; под обекта – няма, над обекта – няма, заедно с избено помещение с площ 10 кв.м. с отделен вход, заедно с 157.75/576 идеални части от дворното място, в което е разположена сградата, представляващо поземлен

имот с идентификатор ****, с адрес: гр.Русе, **** с площ 594 кв.м., съгласно скица и 576 кв.м., съгласно нотариален акт, номер по предходен план – 2340, квартал 779, при съседи: ***, ***, ***, ***, ***,

- земеделска земя (нива) в землището на село ****, община ***, област Русе, местност „****“, представляващо поземлен имот с идентификатор ***, с площ 13002 кв.м., номер по предходен план ***, при граници: ****, **** ***, ***, **** ***,

- земеделска земя (нива) в землището на село ****, община ***, област Русе, местност „****“, представляващо поземлен имот с идентификатор ***, с площ 27956 кв.м., номер по предходен план ***, при граници: ***, ***, ***, ***, ***, ***, ***, ***, ***, ***,

- земеделска земя (нива) в землището на село ****, община ***, област Русе, местност „****“, представляващо поземлен имот с идентификатор ***, с площ 8202 кв.м., номер по предходен план ***, при граници: ***, ***, ***, ***,

Приложени са скици, схеми и данъчни оценки на описаните в завещанието недвижими имоти.

С.Т.Б., починала на 02.05.2021г., е оставила следните наследници по закон: З. И. Н. – дъщеря и Т.И. Н. – син, починал на 08.11.2011г., наследен от децата си И. И. и Я. Н..

Завещанието е обявено на 18.05.2021г. в кантората на нотариус с рег.№****.

З. Н. представя: документи за платени местни данъци и такси за имота в гр.Русе, ***** в периода 2012г. – 2023г.; извлечение от банковата си сметка, с която установява, че през 2022г. е получила рента за процесните земеделски земи, дължима за стопанската 2021/2022г.; „Генерално пълномощно“, изготвено от наследодателя в нейна полза; удостоверение от 12.10.2012г., издадено по ЧГД №****/2012г., от което е видно, че И. Т. И. се е отказала от наследството, останало след смъртта на Т.И. Н..

С показанията на свидетелите С. С. И., М. И. П. и В.С.М. се установява, че имотът в гр.Русе, ***** не е в добро състояние. Св.М. П. го описва като „малка съборетинка“. Непосредствено след закупуването му били извършени ремонтни дейности – изградено мокро помещение, сменена дограма, освежаване на стаите. Този ремонт бил предприет с цел, къщата да е пригодена за временното ѝ обитаване от наследодателя на страните. С.Б. живяла там до завършване строежа на кооперацията в гр.Русе, ***, след което се преместила в апартамента. През последните години В.М. предоставил имота на свой познат, за да го стопанисва. Твърди се, че С.Б. упълномощила дъщеря си да сключва арендни договори за земеделските земи и да получава рентата от тях. Ответницата заплащала и местните данъци за дворното място в гр.Русе, *****.

С оглед определяне наследствената маса е възложена и приета, неоспорена от страните експертиза, чието заключение съдът цени като пълно, ясно и обосновано. Установена е пазарната стойност на имуществото на наследодателя, към момента на смъртта:

24 350 лева – жилище в гр.Русе, *****;

113 068 лева - земеделски земи.

Установената фактическа обстановка налага следните правни изводи:

Предвид изложените в исковата молба обстоятелства и формулиран петитум, съдът

квалифицира правно предявения иск по чл.30 ЗН.

По иска с правно основание чл.30 ЗН:

Съгласно чл.28, ал.1 ЗН, когато наследодателят остави низходящи, родители или съпруг, той не може със завещателни разпореждания или чрез дарение да накърнява онова, което съставлява тяхна запазена част от наследството. Правото за възстановяване на запазена част е имуществено – призната от закона възможност на наследник със запазена част да поиска от съда да бъдат намалени завещателни и дарствени разпореждания на наследодателя в полза на други лица до размер, с който напълно се удовлетворява неговата запазена част от наследството. С иска по чл.30, ал.1 ЗН се цели именно това – да се възстанови запазената част от наследството, когато тя е накърнена с безвъзмездни разпореждания на наследодателя. Когато прецени, че този иск е основателен, съдът пристъпва към извършване намаление на безвъзмездните разпореждания по правилата на чл.32 – 36 ЗН. Материалноправно легитимирани лица по тази претенция са наследникът с право на запазена част и лицето, облагодетелствано от безвъзмездната разпоредителна сделка на наследодателя.

Съдът намира, че независимо от направеното в процесното завещание изброяване на недвижимите имоти, същото е универсално, доколкото не са установени други имущества на наследодателя. В този случай, обстоятелството какви конкретни имущества, права и задължения се включват в наследственото имущество, е ирелевантно за преценката дали наследодателят е накърнил запазената част от наследството на посочените в чл.28, ал.1 ЗН лица, тъй като след смъртта му не остават свободни имущества, от които тези лица биха могли да получат онова, което съставлява тяхна запазена част от наследството.

Твърденията на ответника, че повече от 10 години е владял имотите, сключвал арендни договори за земеделските земи, заплащал дължимите данъци, а никой от ищците не е ползвал наследственото имущество и не се е грижил за него са неотносими към предмета на делото. Необходимо е да се отбележи, че наследодателят е починал на 02.05.2021г. и до тази дата, процесното имущество е било негова собственост. Въз основа „генерално пълномощно“, нотариално заверено на 16.07.2013г., до 02.05.2021г. З. Н. е сключвала арендни договори, получавала арендната цена и заплащала дължимите местни данъци и такси, от името и за сметка на упълномощителя (наследодател на страните по делото). Завещанието е обявено на 18.05.2021г., а искът – предявен на 18.11.2022г., т.е. владение на спорните имоти е продължило едва година и половина.

Предявеният иск е за възстановяване на запазена част от наследството при направено в полза на З. Н. универсално завещание. Константна е съдебната практика, че при предявен иск за възстановяване на запазена част чрез намаляване на универсално завещание, намалението (ако съдът установи, че искането е основателно) следва да се извърши в дробна част, съответстваща на запазената част на наследника по закон, съобразно разпоредбата на чл.29 ЗН.

Съгласно чл.29, ал.1 ЗН запазената част на низходящи, когато наследодателят не е оставил съпруг, при две и повече деца или низходящи от тях (какъвто е настоящия случай) е 2/3 от имуществото на наследодателя. Когато някой от наследниците със запазена част е

починал преди наследодателя, правото да иска възстановяване на запазената част преминава върху неговите низходящи, които го наследяват по право на заместване. В този смисъл, следва да се подчертае, че заместване в наследяването по закон от низходящи е допустимо при отказ от наследство в хипотезата на чл.10, ал.4 ЗН. Разпоредбата е ясна и категорична: „Заместването се допуска и в полза на лице, което се е отказало от наследството на възходящия, когото замества ...“. Заместването възниква по силата на закона и представлява самостоятелно нормативно установено право на лицето да наследи. Така низходящият, който замества своя възходящ, не упражнява право на последния при откриване на наследството.

След смъртта си С.Б. е наследена от дъщеря си З. И. Н. и внуците си - И. Т. И. и Я. Т. Н. (по право на заместване на Т.И. Н. - син на наследодателката, починал преди нея). Следователно запазената част на ишците, които наследяват с ответницата, е 1/3, т.е. по 1/6 идеална част за всеки от тях.

Претенцията като основателна следва да бъде уважена, като завещателно разпореждане на С.Т.Б., б.ж. на гр.Русе, починала на 02.05.2021г., вписано под ***, том 6, вх.рег. №***/03.10.2021г. в СП – Русе, извършеното на 04.05.2018г. в полза на З. И. Н., ЕГН ***** следва да бъде намалено с 1/3 и да бъдат възстановени полагащите се запазени части: на И. Т. И. 1/6 запазена част и на Я. Т. Н. 1/6 запазена част.

По разноските:

Съобразно разпоредбата на чл.78, ал.1 ГПК, предвид изхода на спора, в тежест на ответника са направените от ишците разноски по делото, които възлизат на 6410 лева, съгласно списък по чл.80 ГПК.

Мотивиран така, съдът

РЕШИ:

НАМАЛЯВА, по предявения от *И. Т. И.*, ЕГН ***** и *Я. Т. Н.*, ЕГН ***** срещу *З. И. Н.*, ЕГН ***** иск с правно основание чл.30 ЗН с 1/3 (една трета) завещателно разпореждане на С.Т.Б., б.ж. на гр.Русе, починала на 02.05.2021г., вписано под ***, том 6, вх.рег. №***/03.10.2021г. в СП – Русе, извършеното на 04.05.2018г. в полза на З. И. Н., ЕГН *****, като **ВЪЗСТАНОВЯВА** на *И. Т. И.*, ЕГН ***** полагащата ѝ се 1/6 (една шеста) запазена част от наследството на нейната баба С.Т.Б. и на *Я. Т. Н.*, ЕГН ***** полагащата му се 1/6 (една шеста) запазена част от наследството на неговата баба С.Т.Б..

ОСЪЖДА *З. И. Н.*, ЕГН ***** да заплати на *И. Т. И.*, ЕГН ***** разноски по делото в размер на 3205 (три хиляди двеста и пет) лева.

ОСЪЖДА *З. И. Н.*, ЕГН ***** да заплати на *Я. Т. Н.*, ЕГН ***** разноски по делото в размер на 3205 (три хиляди двеста и пет) лева.

РЕШЕНИЕТО подлежи на въззивно обжалване пред Окръжен съд – гр.Русе в двуседмичен срок от съобщаването на страните.

Съдия при Районен съд – Русе: _____